

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Rasmus Nielsen

Citation: Kierkegaard, Søren: "Rasmus Nielsen", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 28*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2012 , s. 1r. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-b276-txt-shoot-id08a77a02-6551-4594-97db-6826bb584234.pdf> (tilgået 30. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 28

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

Fra Rasmus Nielsen · udateret [1848] · til SK

Torsdag. Kjære H^r Magister!

Lad mig takke Dem, o lad mig takke Dem, at De har villet kalde paa mig. Jeg kommer nu snart – i Stilhed; thi, jeg mærker det, hos Dem maa man være meget stille, for ret at kunne høre, hvad De siger.

Deres

R. Nielsen. –

S T

H^r Magister Kierkegaard.

S T

H^r Magister Kierkegaard.

Fra Rasmus Nielsen · udateret [1848] · til SK

Søndag.

Kjære H^r Magister! –

Man stiller den feige Soldat for en Krigsret, og lader ham skyde som »en æreløs Forræder«. Hvilken forfærdelig Retfærdighed! Den større Fare forjager den mindre. Altsaa er Feighed en Brøde, og Kujonen skyldig, fordi han i al sin Frygtagtighed glemte at frygte. Den arme Stakkel! For ikke at blive skudt løb han nu lige hen, og – lod sig skyde. Hvor dog Glemsomhed kan være ulogisk! Skulde man, siden Verden jo stadig gaaer fremad, hurtigere og hurtigere fremad, ikke kunne hitte paa et godt Raad imod denne saa naturlige Glemsomheds Unatur.

Men, ikke sandt min kjære H^r Magister, dette og meget Andet lærer man vel i Exerceerskolen?

Deres

R. N. –

S T

H^r Magister Kierkegaard

Fra Rasmus Nielsen · 21. juli 1848 · til SK

Kjære H^r Magister!

De vil uden Tvivl indrømme mig, at frisk Luft og Hebraisk kan virke velgjørende paa Sind og Sands. Her i Taarebæk ved Fiskerleiet imellem Skoven og Stranden er Luften saa frisk og Udsigten saa skjøn, som Nogen kan ønske sig det; men uden en Smule Hebraisk smager Forfriskningen dog lidt flaut. Man forseer sig saa let paa Egnens Afvexlinger; Landeveien støver (skjøndt her dog af og til falder nogen Regn) Vandkuur-Gjæsterne støve ogsaa i disse behagelige Omgivelser. Det er desaarsag en Fordeel mere, at man her fra »Skrænten« kan tage hebraisk Befordring, og uden mange Ophævelser naae Ørkenen, hvor Eensomheden boer, hvor den friske Luft aander fra Bjerget, og en eenlig Tornebusk er al Egnens Pryd.

At det nu – ora pro nobis – at det dog nu maatte lykkes mig, at finde den rette Ørken!

אֲשֶׁרִי הָאֵשׁ, salig den Mand, som finder Veien til den rette Ørken, אֲשֶׁרִי הָאֵשׁ, salig den Mand, som finder den rette Vei gjennem Ørkenen, אֲשֶׁרִי הָאֵשׁ, salig den Mand, som finder den brændende Tornebusk i Ørkenen!

De, H^r Magister, som kjender alle Ting saavel i som udenfor Kjøbenhavn, kjender ogsaa Taarebæk med dens Fiskerleie mellem Skoven og Stranden. Her boer jeg da nu lidt nedenfor Skoven, og trækker frisk Luft, nærvæd »Skrænten«, og studerer – Hebraisk.

Deres

R. N. –

Taarbæk Kroe d 21 Juli 1848. S T

H^r Magister Kierkegaard

iKbhvn.

Hjørnet af Rosenborggaden
og Tornebuskegaden.

Fra Rasmus Nielsen · aug. [1848] · til SK

Taarbæk. Aug.

Kjære H^r Magister!

Det skarpe Hjørne, hvorpaa Adressen lyder, gjør en fortræffelig Virkning. Det er i Sandhed en meget betegnende Anviisning (man seer det saa tydeligt, naar man paa rette Sted vender Ryggen til den reformerte Kirke); men, nærmere beseet, er det dog en endnu bestemtere Afviisning, eftersom jo intet Menneske, om han end gjorde sig nok saa smal, kan gaae lige ind igjennem et Hjørne; man maa see sig om til en af Siderne, for at finde en Indgang. Hvilken Fordeel for Dem, og hvilken Vanskelighed for den Indtrædende! Naar Denne nu troer at finde Dem i Rosengaarden, saa sidder De just skjult i Tornebuskens Dunkelheder, og naar han saa igjen søger Dem iblandt Tornene: ja, saa er De flyttet om paa Solsiden at boe mellem Myrter og Roser. Altid saaledes inter et inter er De da saa temmelig vel betrygget – jeg siger ikke imod Bekymringer, men dog imod Slæng og Paahæng. Hvad mig selv angaaer, kunde jeg aldrig ønske mig en paalideligere Adresse; thi da Anviisning og Afviisning alternere saaledes, at Mening (Meningsløshed er naturligviis forbudt) haves ad libitum, kan jeg jo aldrig forfeile Veien, med mindre det – hvad Gud forbyde – skulde hændes mig, at jeg en Gang i taaget Veier gik i Taaget, og gik feil af – mig selv.

Deres

R. N.

P.S. Just som ovenstaaende Linier vare nedskrevne, modtog jeg Deres sidste Billet, hvoraf jeg seer, at jeg maa bede Dem om Forladelse fordi jeg ved at springe en Uge over, har aarsaget Dem Ubehagelighed. Grunden er i sig selv latterlig nok. Jeg var nemlig kommen paa den Tanke, at mine hyppige Skriverier muligviis kunde misforstaaes. »Det kunde jo tage sig ud, tænkte jeg, som om Du ved et Fald fra Skrænten herude havde faaet et saadant Knæk i Lænden, at Du maatte hinke til den ene Side, og nu af Mangel paa anden Motion blev ved at skrive efter – en Krykke. Denne Frygt for en Misforstaaelse vil De jo nok tilgive. Jeg haaber at træffe Dem i Byen i det Allerseneste om 14 Dage. –

S T

H^r Magister Kie[r]kegaard

Fra SK · udateret [aug. 1848] · til Rasmus Nielsen

Kjære!

Hvad»Frygt for en Misforstaaelse ved de hyppige Skriverier«: den fuldkomne Kjerlighed udjager jo Frygt. Og hvis den er eller nogensinde har været til hiin den eminent Dialektik i Dobbelt-Reflexionens Form: der er en Magt, som kan hamle op med den, den fuldkomne Kjerlighed. Dette kan jeg bevidne; thi jeg, som dog er saare langt fra at være fuldkommen i Kjerlighed, frygter dog ingenlunde for at falde Dem til Besvær ved de hyppige Skriverier.

De havde altsaa modtaget hiint Brev. Enten har De nu ikke læst det rigtigt, eller jeg har feilet i at troe, at De omtrent samtidig vilde være vidende om et Noget, der vilde lade Dem forstaae det anderledes. Der var en Passus¹ deri, som De maaskee har forstaaet om Deres Forhold til mig og mit til Dem, medens den sigtede

til mit Forfatterskab overhovedet, hvortil der var Anledning ved hiint samtidige Noget. See, derfor, for at gjøre Dem ganske fri i Deres Dom om dette Noget, maatte jeg saa længe flytte ud paa det skarpe Hjørne, og er maaskee nødsaget til at boe der, saa længe jeg skriver Breve, eller skriftligt underholder mig med Dem. Men saa længe kan der jo heller ikke være Tale om at De vilde besøge mig. Derimod lød Indbydelsen paa, at De, naar De kom til Kjøbenhavn vilde besøge mig. Det er nu en meget skarpsindig Bemærkning af Dem, at »man hvor smal man end gjør sig, dog ikke kan gaae lige ind af et Hjørne«, jeg vilde beundre den, hvis jeg ikke paa en Maade kom til at beundre mig selv, der selv har forstaaet dette. Men eet er skriftlig Meddelelse og især under særlige Omstændigheder, et andet personligt Besøg; og af Erfaring maa De jo vide, at Indgangen er fra Tornebuskegaden. Indgangen er fra Tornebuskegaden; hvor man saa kommer hen, maa De jo selv af Erfaring vide at bestemme, men jeg bedrager ikke, Indgangen er ikke fra Rosengaarden.

O, Kjære, i Frygt og Bæven er jeg dog en gammel Dialektiker; jeg frygter ikke ubetinget Misforstaaelse, jeg troer paa, at Misforstaaelse er et dialektisk Moment i Forstaaelse. Derfor bærer jeg den taalmodigt ogsaa da, naar jeg, forpligtet i det største Ansvar, veed at have handlet saa omhyggeligt og saa dialektisk nøiagtigt som muligt. Mein lieber Freund sehen sie! Og naar De kommer til Kjøbenhavn dann hören sie!

Lad mig nu, saasnart De er kommet til Kjøbenhavn, faae det at vide, at jeg kan sende Bud efter Dem. Paa denne Indbydelse lægger jeg Eftertrykket; i Forhold til skriftlig Meddelelse bad jeg Dem endogsaa forud at tilgive, hvis jeg engang skulde undlade at svare. Har dette stødt Dem, saa troer jeg, De har misforstaaet mig; men er De endnu af samme Mening, nu vel saa beder jeg om Tilgivelse, saaledes var det ikke min Hensigt, om der end deri var indeholdt en teleologisk Suspension i Retning af hiint oftere omtalte samtidige Noget.

De er vel blevet tyk og feed og solbrændt, jeg er ikke blevet federe – og magrere kan jeg ikke blive: i denne Henseende tør jeg ingen Overraskelse love Dem. Saaledes vil De, naar De følger Indbydelsen, træffe mig uforandret den Samme, paa Hjørnet af Tornebuskegaden og Rosengaarden, med Indgangen fra Tornebuskegaden.

Deres
S. K.

1 Anm.: Den Passus begynder saaledes: al Meddelelse i Reduplicationens Form«, en Passus som i andet Fald vilde have været en latterlig Reminiscent.

Udkast til brev 278

Men hvorfor vente tøv saa længe med Svar paa et Brev – der fordrede Svar? Og hvorfor saa den Frygt for at »falde til Besvær med den megen Skrivelserie« – dersom De all. selv havde Lyst til at skrive hyppigere. Saaledes frygtede jeg ikke; jeg forklarede Svarets Udeblivelse af at Brevet var forkommet; saaledes frygtede jeg ikke jeg frygtede ikke, at forskyldte en Uhøflighed (hvad man ikke vilde gjøre mod en Fremmed) forud at bede om Tilgivelse, hvis jeg engang undlod at svare. Jeg frygtede ikke og frygter hell. ikke Misforstaaelse; jeg troede og troer tværtimod paa Misforstaaelsens kraftige Bistand til Forstaaelsen, denne blive en hvilken. Den der væsentligen eier sit eget Selv, frygter ikke, thi hvad han kan tabe kan han kun tabe tilfældigt; ei hell. frygter den fuldkomne Kjerlighed, thi den fuldk. Kjerlighed udjager Frygt; ei hell. frygter den væsentlige Dialektiker, thi han frygter kun eet at være i en Vildfarelse, og derimod frygter han ikke at vove Alt for at faae det Sande frem, thi han frygter ikke, at faae det Sande at see, men han frygter, ikke at faae det Sande at see. Enhver i hvem Eet af dette erkjender ikke Frygt i den Forstand af Usikkerhed paa sig selv. Vel derimod kjender han det Forførdeligere: Frygt og Bæven, Veemod i bekymret Ansvar.

Altsaa i »det allerseneste om 14 Dage« skriver De til Kjøbenhavn, og saa faaer jeg Dem at see, ell. om De saa vil, lad mig Ankomsten vide, at jeg paa vanlig Viis kan indbyde Dem ved en lille Billet.

Deres

Fra SK · udateret [1848-49] · til Rasmus Nielsen

Min Villie er, at Prof. Nielsen skal efter min Død besørge hvad der hører til Udgivelsen af hele mit litteraire Efterladenskab, Manuscripter, Journaler o: s: v: kort Alt, hvilket bliver ham [at] udlevere; i den Henseende ønsker jeg at han confererer med Gjødvad og til Correcteur antager Levin.

~~Jeg ønsker ikke, at Peter skal have Noget med det at gjøre.~~

Dette kunde maaskee skrives i et Brev til Prof. Nielsen, med Paaskrift: at aabne efter min Død, hvilket Brev blev at henlægge i Pulten.

Fra Rasmus Nielsen · 2. maj 1849 · til SK

Kjære H^r Magister!

De har Ret, det vil sige: jeg har Uret, og beder Dem herved om Tilgivelse. I Torsdags var det mig endnu ikke ganske klart, hvad jeg skulde gjøre.

Deres
R. N.

Den 2^{den} Mai 1849.

S T
H^r Magister Kierkegaard.
S T
H^r Magister Kierkegaard

Fra Rasmus Nielsen · 29. maj 1849 · til SK

Tuesday 29 Mai 1849

Kjære Hr Magister!

Da vil endnu viendes det Givblide, da
du første Gang "talte" paa mig? Gnaed da
du Gang indtatte, naar tilnæste for alnoeligt
til at meddele paa nu Gudsforretning.

I første med fint Læstret er det, da for
morsomtids Tid ligger mig paa Tude, nu op
jaa af du Status, at jeg for ingen stier
vil seere det affand let, paa nu Gudsforretning.

Da herom at lade mit gæstlige An-
liggende altilen ubesværet og sandere frit over
Erney med daer i gæstlige andes Tante-
lar er mig for søgt og for flidrig.

Da siges det altsaa først, at mi næsten
ville være igjennem for da angang findes Tid
og Læstret til at "talte" paa mig!

Da det næstfærdige først, og det først
især alles ad Orde, naar naturligt med be-
ror paa daer: jeg for Tid at maatte.

P. S. daer "gidelige" Taler }
for jeg rigtig betænket, og }
bringer daer først, mine ffjeste- }
lige Tale for daer første Gang. } R.N.

Hr Magister Kierkegaard } 1849 25/5

22. Brev 283, bl. [1r]
Tirsdag d 29 Mai 1849.
Kjære Hr Magister!

De vil endnu erindre det Øieblik, da De første Gang »kaldte paa mig«. Hvad De den Gang udtalte, var tilvisse for alvorligt til at meddeles paa en Spadseretur.

I Eenhed med hiint Indtryk er Det, der for nærværende Tid ligger mig paa Sinde, nu ogsaa af den Natur, at jeg for ingen Priis vil have det afhandlet paa en Spadseretur.

Den Udvei at lade mit personlige Anliggende aldeles uberørt og spadsere frit omkring med Dem i ganske andre Samtaler er mig for søgt og for slibrig.

De skjønner altsaa heraf, at vi neppe ville mødes igjen, før De engang finder Tid og Leilighed til atter »at kalde paa mig«.

Om det nogensinde skeer, om det skeer iaar eller ad Aare, maa naturligviis beroe paa Dem: jeg har Tid at vente.

Deres

R. N.

P.S.Deres »gudelige Taler« har jeg rigtig bekommet, og bringer Dem herved min hjertelige Tak for den skønne Gave.

S T

H^r Magister Kierkegaard

S T

H^r Magister Kierkegaard.

Fra SK · udateret [30. maj 1849] · til Rasmus Nielsen

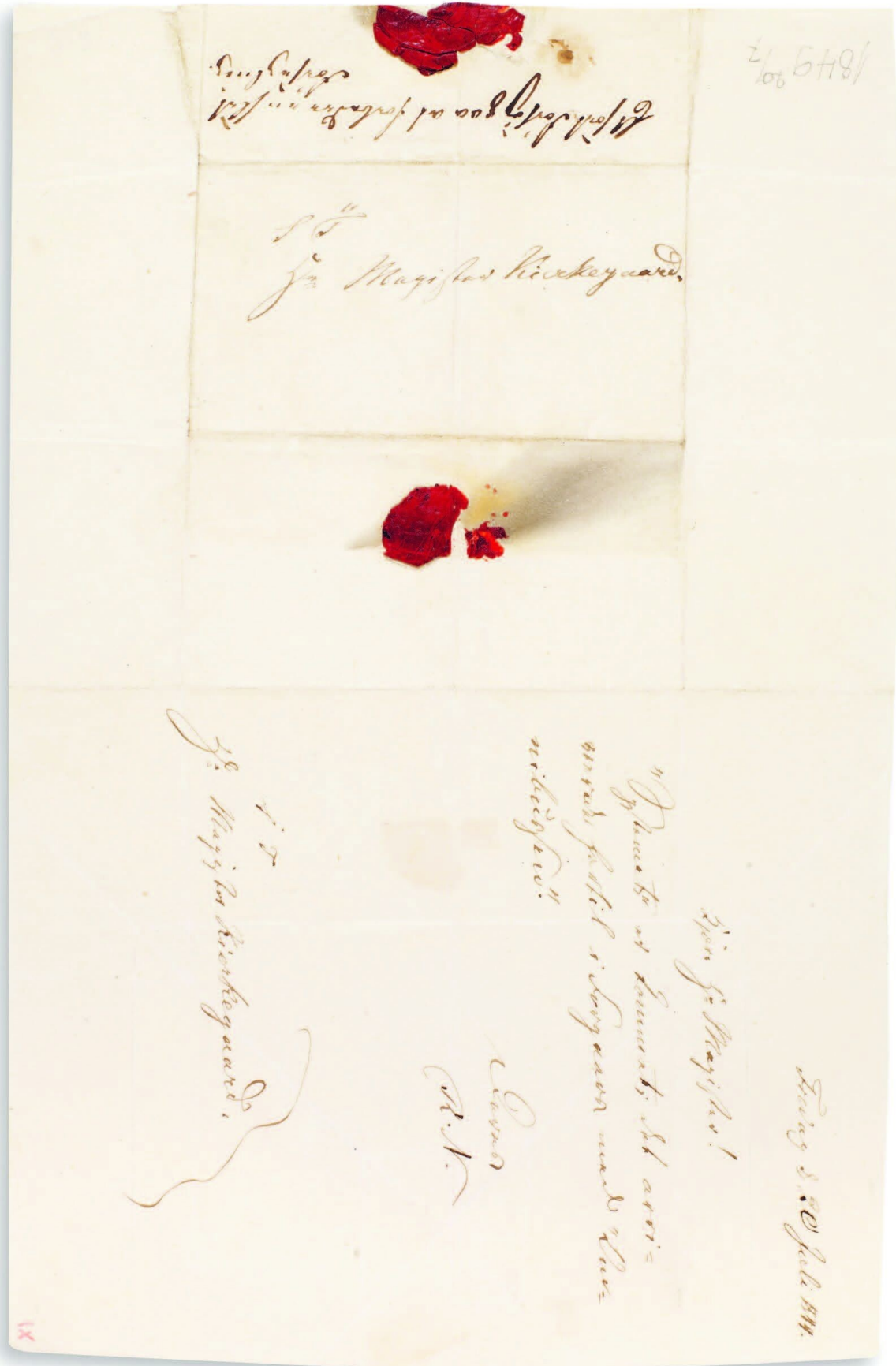
Onsdag Middag Kjere!

Hjemkommen i dette Øieblik fra en lille Reise i Landet, lidt anstrengt, er det Første jeg modtager et Brev fra Dem, som ikke uden Betydning bærer et Lam til Vignet eller Skilt. Og det Første jeg gjør er ogsaa strax at svare – om dette end ikke tør gjøre Fordring paa at forraade et Lammesind, saa er det dog altid Noget.

Der existerede en Aftale imellem os at mødes om Torsdag Middag til en Spadseretur. Jeg var – som en ringe Tjenende – paa Pletten; af Deres Billet maa jeg slutte, hvad jeg ellers ikke havde fundet mig foranlediget til at slutte, at De officielt er udeblevet. Dersom nu »hvad der for Øieblikket ligger Dem paa Sinde, er af den Natur, at De for ingen Priis vil have det afhandlet paa en Spadseretur« hvad havde da været naturligere, end, efter Aftalen at træffe mig og sige mig det, eller ved en Billet forud avertere mig derom, at jeg ikke, efter Aftalen skulde foranlediges til at gaae i en vis Forstand forgjeves; i en vis Forstand, thi, Herre Gud, jeg gik da i Selskab med mig selv.

At De for Øieblikket kunde ønske at tale med mig paa en noget anden Maade end det kan skee paa en Spadseretur, kunde jeg vel tænke, men mig syntes, at just en Spadseretur ganske egnede sig til eet og andet Foreløbigt – og en Aftale er jo dog en Aftale. At De var kommet, vilde have været det Naturlige; at De med Forsæt og Hensigt er udeblevet, synes mig noget Kunstlet, der dog væsentligen Intet forandrer i hvad jeg forøvrigt havde betænkt at gjøre.

Fra Rasmus Nielsen · 20. juli 1849 · til SK

23. Brev 285, nederst bl. [1r] og øverst [2v]

Fredag d 20 Juli 1849. Kjære H^f Magister!

»Systemet« er kommet; det arriverede hertil i Fargaars med »Omnibussen«.

Deres
R. N.

S T
H^r Magister Kierkegaard.
* S T
H^r Magister Kierkegaard.

Et sort Forsøg paa at forbedre en slet Forsegling.

Fra SK · [juli 1849] · til Rasmus Nielsen

Kjere!

Deres Billet af Fredag forrige Uge rigtig modtaget. Idee-associationen fra Omnibus til Omnibus gaaer, hvad der dog maaskee er undgaaet Dem, gjennem den Sætning: de omnibus dubitandum. Saaledes, med et Dobbeltslag, maa det forstaaes, naar Johannes de silentio kalder Systemet: en Omnibus.

Hermed følger en ny Bog. Dem vil det formodentlig ikke falde vanskeligt at opdage, hvorfor Pseudonymen hedder: Anti-Cl., hvorledes han er ganske forskjellig fra Joh. Climacus, med hvem han vistnok har en Deel tilfælles (de have jo ogsaa for en Deel Navn tilfælles) men fra hvem han dog i det meget Afgjørende er forskjellig, idet J. Cl., der humoristisk negter sig selv at være Xsten, consequent kun kan gjøre indirecte Angreb, og consequent maa tilbagekalde det Hele i Humor – medens Anti-Cl. er saare langt fra at negte sig selv at være Xsten, hvilket sees af det directe Angreb. Videre er her ikke Plads til, uden endnu dette:

Deres
S. K.

Fra Rasmus Nielsen · 28. juli 1849 · til SK

Lyngbyd 28 Juli 1849. Kjære Hr Magister!

Tak for Billeten, mange Tak for Bogen, tusind Tak for Bogens Indhold. Ja, der er ingen Tvivl om, at denne christelig psykologiske Udvikling jo maa kunne opbygge en troende Seminarist og bringe en docerende Professor til – Fortvivlelse. Blandt de mange Punkter hvori Climacus og Anti-Climacus berøre hinanden, vilde jeg især nævne det om Forargelsen (jfr Uvidskbl Efterskrift S 308-309 med den psychl Udvikl S. 84-88); er det ikke den Dørtærskel, hvor begge mødes, og som i eet Aandedrag beaande hinanden?

Deres
R. N.
S T
H^r Magister Kierkegaard

P. S. Det er ellers ret curiosum med den Omnibus. Ramt af det velbekjendte »Dobbeltslag« maa den altsaa under hele Kjørselen vedblive at slingre til begge Sider, saa at baade Passagererne (Omnes in omnibus) og selve Omnibuskudskens maa sige ved hvert Ryk: De omnibus dubitandum est. –

S T
H^r Magister Kierkegaard.

Fra SK · 4. aug. [1849] · til Rasmus Nielsen

NB Dette er det Brev af 4 Aug. som i Reenskrift afgik med Posten til R. N. men som er forkommet.

Kjere!

Hvilken Anticlimax, sømmer det sig for en logisk Prof. De takker »tusind Gange« for Bogens Indhold, mindre for Bogen, mindst for Billeten, – De glemmer nok, at jeg kun er Udgiveren, saa Climaxen, naar man

skriver til mig, burde dannes omvendt.

Dog dette kun for ogsaa at fange ogsaa Dem i den Vildfarelse, hvilken jeg anseer at være hele det Modernes Charakteristiske: at forvexle en Climax og en Anti-Climax, at ansee hvad der er en Anti-Cl. for en Climax, og, som det jo bør sig i Forhold til en Climax, tale i de høieste Toner, hvor Climaxen er paa sit Høieste – ak, men det er skjult for de Vedkommendes Øine, at det er en Anti-Cl. Om Alt, hvad der »gaaer videre« – og alt det Moderne »gaaer jo videre« – gjælder det, at man stiger ved en Anti-Cl., og ankommer saaledes med en triumpherende Mine, med de meest broutende Talemaader, stigende – til det Lavere. Man »gaaer videre« en[d] Troen – til Systemet, man stiger! Man gaaer videre end »den Enkelte« – til Menigheden, man stiger! Man gaaer videre end Subjektiviteten – til Objektiviteten, man stiger! o: s: v: o: s: v:.

Ved Hjælp af den nye Pseudonym: Anti-Climacus har min Pseudonym Climacus vundet et Point. Climacus – Anti-Cl. anseer jeg for et lykkeligt Epigram; selv om man ganske havde glemt Indholdet af deres Skrifter: de tvende Gaade-Ord vilde dog paa Den, der har Forudsætningen til at kunne forstaae en halvquædet Vise, beholde det Epigrammatiskes Opvækkelse.

Og nu hvad Dem selv angaaer, hvorledes har De det? arbejder De, og i hvilken Retning? »Alt beroer paa det Næste« sagde De engang til mig angaaende Deres Productivitet. Deri er jeg i en vis Forstand aldeles enig med Dem, hvad De jo vil vide af mine Yttringer angaaende Deres Første. At jeg er en Slags »Kjender«, vil De vel villigt indrømme mig; men ikke mindre villig er jeg til at forsikre Dem, hvor meget det skulde glæde mig, om Deres Næste med Hensyn til Sikkerhed og Klarhed over Positionen, maatte endog overgaae min Forventning. I »Professorernes« Øine er De nu vel degraderet til »Seminarist«, ~~saa sörterer De jo under mit Departement, jeg som ret con amore betragter mig som en Slags Mester-Svend for Seminaristerne, hvilke dog inden man seer sig for, kunne blive en Skræk for Professorerne.~~ Trøst Dem. Der gives en Bog, som hedder Præste-Pinen, som indeholder mange capriciøse Spørgsmaal, skikkede til at bringe en Præst i Forlegenhed. Skal der skrives en Professor-Pine maa det være af en Seminarist.

*NB*Dette var en Hentydning til den just da udkomne Anti-Climacus' Forord til Sygdommen til Døden, hvor Anti-Cl. kalder sig selv en Seminarist.

Fra Rasmus Nielsen · 10. aug. 1849 · til SK

Kjære H^r Magister!

Der er gaaet et Lys op for mig: jeg har gjort en ny Opdagelse. I min sidste Billet bemærkede jeg, at Climacus og Anti-Climacus fra modsatte Sider mødtes i Forargelsen. Det var en Hastværksbemærkning, der foranledigedes derved at Exemplet med Keiseren og Dagleieren fornøiede mig saa inderlig meget. Nei, nu veed jeg ganske anderledes Beskeed: Pointen ligger i Fortvivlelsen. Tillæget til Efterskriften (S. 475) begynder saaledes: »Undertegnede, Johannes Climacus, der har skrevet denne Bog, udgiver sig ikke for at være en Christen; han er jo fuldt op beskæftiget med, hvor vanskeligt det maa være at blive det.« Naar Anti-Climacus læser disse Linier, maa han visselig udbryde: »Min kjære Johannes Climacus, ogsaa Du er jo en Fortvivlet.«

Dette iler jeg herved med at underrette Dem om, deels for at De kan see, hvor flittig jeg studerer Skrifterne, deels ogsaa for at De kan vide, at jeg just heller ikke er nogen Sinke, naar det gjælder om at gjøre en Opdagelse.

Lyngbyd 10 August 1849. Deres

R. N. –

S T

Hr Magist. Kierkegaard.

S T

H^r Magister Kierkegaard

i

Kbhvn.

Fra SK · udateret [aug. 1849] · til Rasmus Nielsen

Kjere!

Hvad »Opdagelsen« angaaer, eller endnu nøiagtigere hvad »den nye Opdagelse« angaaer, da nødsages jeg til at fatte mig kort, eller endnu nøiagtigere, jeg nødsages til at afholde mig ganske fra at gaae ind paa den Sag, der vilde blive meget for vidtløftig for et Brev. Naar Leilighed engang gives til mundtlig Meddelelse, skal jeg med Fornøielse explicere mig angaaende denne nye Opdagelses mislige Forhold til den ældre Opdagelse og til min første Billet, som ledsagede Exemplaret af »Sygdommen til Døden«.

~~At »De flittig studerer Skrifterne«, maa jeg jo takke Dem for, at De »iler med at underrette mig derom«, maa jeg ogsaa takke Dem for; men hvis jeg turde bede, saa iil ogsaa med at underrette mig om — hvad jeg ikke har kunnet see af Deres sidste Billet — hvorvidt De har modtaget en lidt udførligere Billet fra mig, som afsendtes d. 4 Aug.~~

De lader mig vel vide, naar De kommer til Byen. Og da jeg af Deres Billet ikke kan see, om De ell. om De ikke har modtaget en lidt udførligere Billet fra mig (min anden), som afsendtes d. 4 Aug, saa lad mig ogsaa det vide.

Fra Rasmus Nielsen · 28. aug. [1849] · til SK

Kjære H^r Magister!

Det er dog ret ubehageligt, at Deres Billet af 4 August ikke er kommen mig til Hænde. Jeg har havt Bud baade i Kroen og hos den anden Bager, men der var ingen.

Hvad mine tvende mærkværdige Opdagelser angaaer, er jeg endnu af den Mening, at jeg nok vil kunne bringe dem i Samklang med den tredie, jeg haaber at gjøre, naar jeg har den Glæde, at høre Deres egen mundtlige Meddelelse. Tillad derfor, at jeg anticiperende og indtil videre betragter mig som Ridderen af de tre Opdagelser.

Lyngby (hos Bager Weidemann) Den 28 August. Deres R Nielsen.

P. S.
At De hører Noget fra mig, naar jeg kommer til Byen forstaaer sig af sig selv, De vil maaskee desuden med det Allerførste see Noget fra mig.

S T

H^r Magister Kierkegaard

Fra SK · udateret [aug. 1849] · til Rasmus Nielsen

Kjere!

Gjør mig dog den Tjeneste at lade høre paa Posthuset i Lyngby om hiin Billet, maaskee er den dog der, min Karl havde glemt at frankere den. Faaer De den, gjør mig saa den Tjeneste, at sende mig den tilbage uaabnet. Der er en vis Methode i mine Breve, og jeg vil ikke gjerne have dem læste uden for Ordenen.

Nu fra min i alle Maader, ja selv om jeg faaer den igjen forlorne til Deres sidste, rigtigt modtagne, Billet.

I Sandhed, det kan man kalde næsten en furor uterinus i Forhold til at ville gjøre Opdagelser! nuvil De ikke engang nøies med to Opdagelser men have en tredie, der formdl. skal være – Mediationen. Deres Ord ere jo, at De haaber at bringe Deres to i Samklang med min – og saaledes at De bliver Ridder af tre Opdagelser. Hvad maa jeg see! Vil De nu være Mediationen? eller er dette maaskee et nyt Mønster saa den tredie Opdagelse blot er N° 3 men ikke et Tredie. Dog hvor bliver saa »Samklangen« af? Forresten, ~~paa den Maade kan man sagtens. De beholder Deres to Opdagelser, naar jeg saa foredrager min, »tager De den med«: det er tre, thi to og een er jo tre — og De Pascha af 3 Hestehaler eller Opdagelser.~~

Dog Spøg tilside. Ikke som fulgte nu det Alvorlige, nei, men naar De kommer til Byen, og der bliver Leilighed til Samtale skal jeg, som sagt, ganske alvorligen gaae ind paa Sagen. ~~Eet har De Ret i, at det nok vil lykkes Dem at bringe Deres to Opdagelser i Samklang med den tredie — thi den tredie er just Samklangen.~~

Fra Rasmus Nielsen · 28. aug. [1849] · til SK

Kjære H^r Magister!

De har nu atter Ret og atter dobbelt Ret: jeg har virkelig været ganske nærvæd at brænde mig paa

De har nu aller ret og aller dobbelt ret. Jeg har virkelig været ganske nærværdig at brænde mig paa Mediationen. Her er Historien, kort at fortælle:

I Søndags var her stor Dînée herude: Hs Excellence med Suite, hvoriblandt »Mediationen«, var selv tilstede. Jeg saae »Mediationen« og see, Alt var saare godt; jeg saae H. Exc. og see, jeg var i Unaade. Men det var, som De vel kan tænke Dem, en smuk Unaade. At vise en vis Nedladdenhed mod en ringe Person er Ingenting; men at lade En være i Unaade paa en saa smuk Maade, at oversee et Stakkels Menneske saa complet uden dog at fornærme, dertil hører der en Sikkerhed, som kun medfødt Talent og mangeaarig Øvelse kan give. Denne Sikkerhed besidder Hs Exc i høieste Grad, og jeg havde da forsaavidt i min Bedrøvelse en vis Glæde deraf. Derimod skal jeg aldrig negte, at det satte mig i en vis Forlegenhed, at M. vilde besøge mig efter Kaffen. Gud veed, at Manden endnu er mig hjertelig velkommen; men – »Mediationen«! De veed, hvor svag jeg er i at modstaae Mediationen; De veed, hvor stærk Mediationen virker paa en svag Constitution især umiddelbart efter Kaffen. Imidlertid holdt jeg mig dog ret godt, naar jeg selv skal sige det; en Lykke jeg dog ikke saa meget tilskriver hiint faderlig revsende quid pro quo, som de Ord, der tales hos Anti-Climacus (S. 61. Lin 10 fra neden – S. 62. Lin 3) et Sted, jeg ofte læser til min Opbyggelse!

Den 28 August Deres

R N.

Om Billeten veed man Intet paa Posthuset

S T

H^r Magister Kierkegaard

Fra SK · udateret [sept. 1849] · til Rasmus Nielsen

Kjære!

Deres Billet af 28de Aug rigtigt modtagen.

Ikke kan jeg sige: jeg iler med at svare, tvertimod kan jeg sige: jeg har ventet med at svare, eller vel rettere, jeg havde ventet ikke at skulle komme til skriftligt at svare paa den, fordi jeg troede, at Deres Ferie-Tid var forbi den sidste Aug. Da jeg imidlertid Intet har hørt fra Dem betræffende Deres Ankomst til Byen, veed jeg altsaa, at De endnu er paa Landet.

Og nu, nu iler jeg. Men derved bliver det da ogsaa; jeg »gaaer ikke videre«, til den Overilelse at begynde paa Noget, som vel maatte blive ufuldendt ell. halvt af flere baade indvortes og udvortes Grunde, blandt Andet ogsaa fordi jeg nu engang har sat mig i Hovedet, at nu var Ferie-Tiden forbi.

Tilgiv, hvis jeg gjør det kjedeligt for Dem at correspondere med mig, lige saa kjedeligt som at spille med den blinde Mand; Noget overtroisk har jeg altid været, og fra det Øieblik, hvor min udførlige Billet af 4 Aug gik tabt, har jeg egl. despereret om Correspondencen. men jeg gjentager, saa snart der gives Leilighed til mundtlig Samtale, har jeg en Deel, jeg nok vilde tale med Dem om.

Deres S. K.

Fra Rasmus Nielsen · udateret [sept. 1849] · til SK

Kjære H^r Magister!

Tak for Billeten. De maa nok undre Dem over at jeg endnu ligger og smøler herude. Men Sagen er, at jeg i forrige Uge blev meget syg; min Læge (Prof. Stein) fandt mig saa afkræftet, at han har paalagt mig at forblive her end en 14 Dage. Af en Reconvalescent at være befinder jeg mig endda ret vel; naar jeg har arbejdet en Times Tid, bryder jeg af, og seer paa Naturen og paa Bagerens Høns. Jeg glæder mig ret til at komme til Byen, hvor jeg da kan see Dem igjen, og høre Dem tale.

Deres

R N. -

S T

H^r Magister Kierkegaard

Fra SK · udateret [sept. 1849] · til Rasmus Nielsen

Kjære!

Men hvad er dette? Quid hoc sibi vult! Ihr Götter! o: s: v:.. Nær havde jeg sagt, for at erindre om et Ord af højsalig Frederik d. VI.; en Philosoph kan døe men han kan ikke blive syg. I detmindste har det stundom ikke været langt fra, at jeg har troet, det var Tilfældet med mig, jeg der qua Philosoph, kan sige, at ganske bogstaveligen at min Svaghed er min Styrke, samt at min Genialitet er mine Lidelser. Vist er det ogsaa, at den egl concretere Tænkning over det Existentielle, dersom man har et meget stærkt Legeme, maa være yderst qualfuld om ikke umulig. For at have med denne Tænkning at gjøre maa man være en fra tidligste Tid Rad- og Værk-brækket og brudden, med et i legemlig Henseende saa skjødesløst Engagement som muligt, en Geist, et Gjenfærd o: D.

Dog hvorledes er det gaaet til, at De er blevet syg? De har dog ikke overanstrengt Dem? De har dog ikke ærgret Dem? Ingen af Delene bør man gjøre. Det Første skylder man sig selv ikke at gjøre, det Andet skylder man Verden. De veed jo, man skal ikke elske Verden, man skal hade Verden. Men naar man rigtigt vil udtrykke, at man hader Verden, skal man blot lade være at ærgre sig, saa bliver Verden som gal - af Ærgrelse. Hvor dybsindigt-underfundigt det Christelige altid er. Naar man elsker Verden, saa ærgrer man sig over Verden og saa glæder Verden sig. Naar man, christeligt, hader Verden, saa ærgrer man sig ikke - og saa ærgrer Verden sig. Glück zu! ~~Jeg der taalmodigen stræber at bære min Torn ell. Pæl i Kjødet, jeg fortroer mig dog ogsaa stundom med den opbyggelige Tanke, at just denne Torn i Kjødet har hjulpet og fremdeles vil hjælpe mig til, at mit Liv er blevet og kan blive Verden en Torn i Øiet.~~

Hvad nu endelig »Bagerens Høns« angaaer, saa er jeg deri ganske enig med Dem, Sligt bør man, naar dertil bydes Leilighed, ikke undlade at gjøre til Gjenstand for sin Betragtning. En saaden »stille Time« er vistnok langt langt gavnligere end mange af hine saa priste »stille Timer«, der anvendes til at narre med det Christelige.

De seer, at hvor overtroisk jeg end havde sat mig det i Hovedet, at Deres Ferie-Tid var forbi med den sidste August, samt at jeg selvfølgelig ikke vilde komme til oftere at skrive Billeter til Lyngby, De seer, at jeg, som enhver Anden, giver efter for Sygdom. Dog haaber jeg, at De nu allerede er saa fuldkommen restitueret, at dette virkelig bliver den sidste Billet til Lyngby fra

Deres
S. K

Fra Rasmus Nielsen · udateret [sept. 1849] · til SK

Kjære Hr Magister!

Idet jeg denne Gang takker Dem for Deres Billet, bør jeg visselig ikke indskrænke mig til en simpel Taksigelse, men tage Sagen ganske alvorligt og takke Dem systematisk af tre Grunde.

For det Første maa jeg da takke Dem, fordi De saa klarligen har beviist, at en Philosoph helst døer, før han bliver syg; thi just saaledes, det vil sige: næstendeels saaledes er det gaaet mig. Mit Tilfælde begyndte netop med at min hele Verdensbevidsthed, inden jeg vidste et Ord deraf, blev reduceret til Nul. Naar nu et Menneskes Verdensbevidsthed er ligeved Nulpunktet af hans Selvbevidsthed, saa slutter jeg heraf, at Døden ikke kan være nærmere, NB. hvis det samme Menneske skal staae op igjen uden Mirakel. Da nu dette var Tilfældet med mig, saa slutter jeg (systematisk) igjen heraf, at, er jeg end ikke endnu en complet Philosoph, saa maa jeg dog vist være ganske nær ved at blive det.

For det Andet maa jeg takke Dem for Billetens træffende Dialek[tik] af Had og Kjærlighed - til Verden, en Dialektik, som baade jeg og min Familie kan være tjent med. Om jeg nu ogsaa veed mig frie, at jeg ikke har elsket for hæftigt? Ak, hvad skal man sige? C'est en Uebergang Monsieur, som Pernille siger i Comoedien. Skal jeg end skubbes og trykkes lidt af denne Verden, vilde jeg dog nødig være for haardhudet, og langt hellere gjøre min resistentia passiva som et lidet Pindsvin end lade mig omgjøre til en stor Elephant.

For det Tredie takker jeg Dem for Billetens Ankomst, thi den var mig i Sandhed som et Lægebesøg, hvilket jo ogsaa passer ganske systematisk, da den medbragte en saa god Recept. Maa jeg altsaa takke min Læge, der tager herud med sin egen Befordring, for at see til mig, saa maa jeg endnu mere takke Dem, der betroede Deres Billet til en Postbefordring, endskjøndt De jo selv paa en Maade er i Proces med Postvæsnet.

Dog, idet jeg nedskriver dette, falder det mig ind, at [jeg] jo egentlig bør takke Dem endnu af en fjerde Grund; thi da Billeten, som De selv siger, er den sidste, jeg denne Gang modtager fra Dem her i Lyngby: kan jeg ikke vel se den, uden tillige at see alle de foregaaende Billeter i det ene og samme perspectivisk-speculative Grundsyn, hvorfor jeg da ogsaa herved vil sende Dem min perspectivisk-speculative Taksigelse!

Men à propos, siden jeg nu eengang er kommen paa Glid med at vrævlae speculativt og vaase perspectivisk (thi - ikke sandt - det er dog en Guds Jammerlighed med dette perspectivisk-speculative

Systemvaas) saa kunde jeg jo ligesaa godt give Systemet en god Dag og endnu for det Femte takke Dem for den venlige Hilsen, De iforgaars sendte mig med min Broder.

Deres
R. N. -

Fra SK · udateret [sept. 1849] · til Rasmus Nielsen

Til R. Nielsen.

Det bliver vel bedst, at De tager en lille Position mod »Systemet«

Indlagte er Noget, jeg har henkastet i Anledning af et Sted i »Forordet« til Systemet Vil De læse det igjennem. Selv kan jeg paa ingen Maade forsvare at tage Partes.

Til Slutning var det maaskee rigtigst, at lade indflyde et Par Bemærkninger i denne Retning. 1) Et dogmatisk System er, christeligt, en Luxus-Artikel; i stille Veierligt, naar man kan indestaae for, at da idetmindste Gjennemsnittet af Msk. ere Xstne, kan der blive Tid til Sligt; men hvornaar var det vel Tilfældet? Og naar det stormer – saa er det Systematiske af det Onde, saa skal alt Theologisk være opbyggeligt. Det Systematiske indeholder et indirecte Falsum som var det i sin Orden med at vi i Sandhed Alle ere Xstne – siden der er Tid til at systematisere. 2) Et dogmatisk System skal ikke opføres paa Basis: at begribe Troen, men paa Basis: at begribe, at man ikke kan begribe Troen. Sagen er, christeligt, skal »Præsten« og »Professoren« sige Eet og det Samme, kun Prof. sige det i anden Potens. Gives der rebelske Aander, som ikke ville nøies med Præsten, saa skal de komme til det Strengere ved at komme til Prof.. Christeligt er Alt Optugtelse, det Stigende er at komme til den strengere Tugt. Man skal ved at løbe fra »Præsten« ikke slippe ind [i] spekulativ Kiælenskab men komme til en endnu strengere Tugt.

Fra Rasmus Nielsen · 20. sept. [1849] · til SK

#

Arriveret hertil.

Deres
R. N.
Torsdag. d 20 Sptbr.
S T
H^r Magist Kierkegaard
S T
H^r Mag. Kierkegaard

Fra Rasmus Nielsen · 17. jan. 1850 · til SK

Torsdagen d 17 Januar 1850. Kjære H^r Magister!

Jeg maa idag, desværre, negte mig den Fornøielse at spadsere med Dem, saasom og eftersom det har behaget en høistæret Forkjølelse at dictere mig nogle Dages Huusarrest.

Deres
R. Nielsen.
S T
H^r Mag. Kierkegaard.
S T
H^r Magister Kierkegaard.

Fra Rasmus Nielsen · 22. feb. 1850 · til SK

d 22 Fbr. 1850. Kjære Hr Magister!

Jeg maa beklage, at jeg ikke idag kan have den Fornøielse at spadsere.

Deres
R N.
S T
H^r Magst. Kierkegaard.
S T
H^r Magister Kierkegaard

Fra Rasmus Nielsen · 4. april 1850 · til SK

Kjære H^r Magister!

Jeg er – ubehageligt nok! forhindret fra at spadsere idag.

Deres
R N.
Torsd d 4 April 1850. S T
H^r Magister Kierkegaard

Fra Rasmus Nielsen · [marts-april 1850] · til SK

Torsdagen d 19 Marts 1850. Kjære H^r Magister!

Paa Grund af Omstændighederne maa jeg da nu for det Førsterenoncere paa at spadsere med Dem om Torsdagen, og beder Dem desaaarsag ikke at vente mig idag.

Naar det igjen føier sig saaledes, at jeg atter kan have den Fornøielse, skal jeg tillade mig at sende Dem Bud, om det da maaskee ogsaa kunde være Dem beleiligt.

Deres
R. N.
S T
H^r Magister Kierkegaard
S T
H^r Magister Kierkegaard

Fra SK · udateret [29. april 1850] · til Rasmus Nielsen

Copie

Denne Billet blev afsendt.
cfr. Journalen
NB¹⁷ p. 154.
Tirsdag.

Kjere!

Sidste Torsdag, da jeg talte med Dem, var jeg af den Formening – og det var jo ganske i sin Orden – at jeg naturligviis vilde træffe Dem igjen den næste Torsdag. Det skete ikke; en Billet fra Dem underrettede mig om Deres fremtidige Udebliven.

Jeg frygter, der nu er indtraadt en Misforstaaelse; hvad der blev sagt dialektisk i Retning af et Næste, og teleologisk i Retning af et Næste, er nu maaskee blevet et Andet – men deri er jeg jo dog egl. ikke Skyld.

Misforstaaelse bør man tage itide, det er idetmindste min Mening. For at kunne gjøre det kræves der lidt Taalmodighed og Sagtmodighed, hvoraf jeg dog maaskee har noget mere, medens De saa igjen har flere Kræfter, er langt stærkere end jeg, næsten som var den ene af os en Levende, den anden en Døende.

Det er forresten ogsaa mit Ønske, at der fremtidig ingen bestemt Dag bliver for vore mulige Møder; lad det beroe paa Tilfældet og Lysten, jeg er jo ikke saa vanskelig at træffe, og det skal da være mig en ikke mindre Fornøielse at see Dem naar jeg saaledes veed baade Dem og mig ganske frie. Derom kunde jeg ønske mundtligt at forklare mig videre.

Mit Forslag er – velmeent som altid, ogsaa da, naar jeg nidkjær paa Ideen, muligt bliver, øieblikkeligt,

misforstaaet af Dem, der mener bedst at have forstaaet og meest at have troet mig – at vi træffes imorgen til sædvanlig Tid og Sted, for at see, hvor vi ere.

Svar udbedes.

Deres
S. K.

Udkast til brev 302

Kjere!

Forunderligt nok! Jeg befrygtede virkelig iforgaars og igaar, at jeg paa Grund af Omstændighederne (jeg var nemlig blevet forkjølet ved Flytningen saa jeg hver Dag ventede at blive syg) maatte have sendt Dem Afbud idag – og saa modtager jeg idag en Billet fra Dem, hvoraf jeg seer, at De »paa Grund af Omstændighederne« o: s: v:.

Det tilkommer ikke mig at spørge, hvilke disse Omstændigheder ere; men forsaavidt Deres Billet (hvori det hedder »paa Grund af Omstændighederne maa jeg da nu« o: s: v:) synes at involvere, at jeg veed og forstaaer, hvilke disse Omstændigheder ere, maa jeg svare: jeg forstaaer det ikke. jeg forstaaer det ikke, at De, hver Gang jeg giver et lille Stød, saa strax springer fra og ligesom vil forcere mig, istedetfor at det jo just var ved en saadan Leilighed De skulde vise Deres Magt til at forstaae.

Sund og stærk som De er, seer De derpaa, i Slutningen af Billetten, en Fremtids Mulighed imøde: De veed nok jeg er sjældent saaledes vendt. Jeg vender mig mod det Forbigangne: tillad mig at takke for hvad der mig og min Sag Velmeent har været i deres Stræben. Er der et Forhold imellem os, anseer jeg det for min Pligt en enkelt Gang at anlægge min Maalestok; jeg mener tillige (naar der er et Forhold mellem os) ikke just at have saa meget at takke Dem for. Er det et Brud, saa har jeg altid en Deel at takke Dem for. I det første Tilfælde vilde De faae privat den strengere Dom efter min Maalestok og efter min Mening var det igjen Noget at takke mig for, i andet Tilfælde er Dommen, den min offentlige Dom: uagtet Prof. N. i Ideen seet (men det forstaaer vel omtrent Ingen) har pointeret Sagen en Del Points tilbage, har han dog i en anden Forstand fremmet Sagen, henledt Opmærksomhed paa den, ogsaa under Arbeidet hermed udsat sig for een og anden Fare, offret Noget, uden jeg dog absolut tør afgjøre, hvad der har bestemt ham. Imidlertid bliver der paa min Conto et Debet. Og saadant et Debet afgjør man ved at takke – dertil er jeg meget villig.

Udkast til brev 302

Kjere!

Forunderligt nok! Jeg befrygtede virkelig iforgaars og igaar, at jeg paa Grund af Omstændighederne (jeg var nemlig blevet forkjølet ved Flytningen, saa jeg hver Dag ventede at blive syg) maatte have sendt Dem Afbud idag hvad jeg meget unødigt vilde have gjort – og saa modtager jeg idag en Billet fra Dem, hvoraf jeg seer, at De »paa Grund af Omstændighederne« o: s: v:

~~»Omstændighederne«! De veed man siger: ingen Omstændigheder at gjøre: jeg maa næsten antage, at De er i det Tilfælde selv at gjøre »Omstændighederne«. paa Grund af hvilke o: s: v:.. Forsaavidt nemlig Deres Billet (hvori det hedder »paa Grund af Omstændighederne maa jeg da nu« o: s: v:) synes at involvere, at jeg veed og forstaaer, hvilke disse Omstændigheder ere: kan jeg kun svare~~

Imidlertid, herved er jo for mig Intet at gjøre, da det er paa Grund af Omstændighederne; jeg bestræber mig kun for at efterkomme det gl. Socratiske: fra det Lidet, jeg forstaaer af en Ting, at slutte beskedent til det Meget, jeg ikke forstaaer.

Kjere
Deres Billet har jeg rigtigt modtaget
Deres
S. K.

Udkast til brev 302

Kjere!

Deres Billet har jeg rigtigt modtaget. – Forunderligt nok! Jeg befrygtede virkelig de sidste Par Dage før igaar, at jeg paa Grund af Omstændighederne (jeg var nemlig blevet forkjølet ved Flytningen, saa jeg

ventede at blive syg) maatte have sendt Dem Afbud igaar, hvad jeg meget unødigt vilde have gjort – og saa modtager jeg igaar en Billet fra Dem, hvor af jeg seer, at De »paa Grund af Omstændighederne« o: s: v:.

Deres
S. K.

Udkast til brev 302

Kjere!

Deres Billet har jeg rigtigt modtaget. Jeg var blevet forkjølet ved Flytningen, havde befundet mig ilde et Par Dage, saa jeg virkelig frygtede for, at jeg, paa Grund af Sygdom, skulde være blevet Den, der havde maattet sende Afbud i gaar, hvad jeg meget unødigt havde villet. Det skete anderledes, og saa er det vel det Bedste, der er skeet, medens Løsningen maaskee vil blive en ganske anden, end enten De eller jeg venter, men dog det Bedste baade for Dem og mig og Sagen.

Deres
S.K.
Til
Hr Prof. R. Nielsen
R af D.

Udkast til brev 302

Kjere.

Dersom jeg sidste Torsdag, jeg talte med Dem, havde haft den mindste Anelse om, at det »for det Første« vilde blive den sidste Torsdag jeg kom til at tale med Dem, saa er jeg ikke den Mand, der havde glemt, hvad der ikke burde glemmes: en Replik, ogsaa en Replik i Retning af den Opmærksomhed, De har viist mig ved at føie Dem efter mine Tilfældigheder. Forsaavidt maa jeg beklage mig over Deres sidste Billet, at De har berøvet mig Leiligheden til at være hvad jeg er, og paabyrdet mig at synes hvad jeg ikke er.

Videre. I sidste Samtale satte jeg et Thema ind, maaskee lidt kantet, maaskee, men i ethvert Tilfælde under den Forudsætning, at jeg naturligviis vilde komme til at tale med Dem næste Torsdag og flere følgende. Forsaavidt maa jeg beklage mig over Deres sidste Billet, der forvandler en Begyndelse til Slutning, gjør, ved den pludselige Afbrydelse, det Sagte til noget Andet, og derved muligt Uret mod os Begge.

I mine Tanker er der noget Bizart i denne sidste Billet. Tillad mig at sige, hvorledes jeg mener, det Samme kunde være gjort paa en heldigere Maade. De havde tiltrods for »Omstændighederne« fundet Leilighed til at træffe mig den næste Torsdag, og forud underrettet mig om, eller De havde sagt det strax idet vi mødtes, at denne Torsdag vilde blive den sidste, at De »paa Grund af Omstændighederne da nu for det Første maatte renoncere paa disse Torsdags-Spadseretoure.«

De siger, at det er »paa Grund af Omstændighederne«: det havde maaskee været ønskeligt, at der i det Øieblik, De besluttede Dem til at blive borte den næste Torsdag og skrive Billeten, havde staaet en god Aand ved Deres Side og sagt: gjør ingen Omstændigheder. – De har oftere ladet mig høre, at De – hvad jeg dog forresten ikke anseer for ganske sandt – er den Eneste, der har vovet at troe mig. Nu ja, jeg har jo ogsaa talet ganske ligefrem med Dem. Kun har der været tre Gange, da jeg har gjort Vanskelighed, og i samme Secund har ogsaa Prof. Nielsen gjort et saa mægtigt Sidespring, som vilde han rive den stakkels Magister overende.

Deres
S. K.

Fra Rasmus Nielsen · 4. feb. 1852 · til SK

Torsdag d 4 Fbr 1852.

Kjære Hr Magister!

Ved en Upasselighed er jeg idag forhindret fra at spadsere.

Deres

R Nielsen
S T
H^r Mag. Kierkegaard
S T
H^r Magist. Kierkegaard.

Fra Rasmus Nielsen · 2. juni 1852 · til SK

H^r Magister!

Da jeg i disse Dage tager paa Landet, maa jeg indtil videre undvære Fornøielsen af at spadsere med Dem.

Den 2 Juni 1852. Venskabelig

R Nielsen
S T
H^r Magist. Kierkegaard
S T
H^r Magist. Kierkegaard

Fra SK · udateret [nov.-dec. 1853] · til [Rasmus Nielsen]

Kjere!

I de Aar jeg nu har samtalt med Dem, har Forholdet omtrent været dette. Betræffende hver enkelt af Deres offentlige Præstationer (Deres Skrifter) har jeg paa det bestemteste sagt Dem, at jeg fra mit Synspunkt ikke kunde billige det, jeg har tillige forklaret hvorfor, selv har De ogsaa yttret Dem saaledes, at jeg maatte ansee mig for forstaaet, derhos har De bestandigt privat udtalt Dem ganske anderledes end De offentligt yttrede Dem. Imidlertid sagde De bestandigt, at det næste Skrift skulde jeg see vilde blive anderledes. Jeg har derfor holdt ud at vente.

Dog nu maa det have en Ende. Jeg maa herved – aldeles uden nogensomhelst Vrede – afbryde en Forbindelse, som dog blev begyndt med et Slags Haab, og som jeg heller ikke i dette Øieblik haabløst opgiver.

Dette vil sige: jeg kan ikke mere spadsere med Dem efter bestemt Aftale. Noget Andet er om en Skjebne eller et Forsyn fører vore Veie sammen, da skal det være mig en Fornøielse at tale med Dem som med saa mange Andre.

Misforstaae nu endeligen ikke dette, som var det hermed min Hensigt at foranledige Dem til offentlig Yttring eller paa nogensomhelst Maade at influere paa Beskaffenheden af denne eller herved at lade Dem forstaae, hvad jeg vil dømmе om den mulige Yttring. Nei, nei! Som De ubetinget har Deres Frihed saa forbeholder jeg mig ubetinget min Frihed, jeg kan det ikke anderledes.

Men misforstaae nu endeligen heller ikke dette saaledes, som beklagede jeg mig herved over Noget, som gjorde jeg Dem en Bebreidelse. Nei, jeg er uforandret den Samme som ved Begyndelsen, men jeg tør ikke paa den Maade lade længere Tid gaae hen.

Deres
S. K.